

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Εφαρμογή του άρθρου 228 της συνθήκης ΕΚ**I. Εισαγωγή**

1. Η δυνατότητα επιβολής χρηματικών κυρώσεων κατά κρατών μελών λόγω μη εκτέλεσης απόφασης του Δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση υποχρέωσης καθιερώθηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ, η οποία τροποποίησε για τον σκοπό αυτό το πρώην άρθρο 171 της συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 228 ΕΚ), καθώς επίσης το άρθρο 143 της συνθήκης Ευρατόμ¹.
2. Το 1996, η Επιτροπή δημοσίευσε μια πρώτη ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης². Το 1997, δημοσίευσε δεύτερη ανακοίνωση, η οποία αφορούσε, ειδικότερα, τη μέθοδο υπολογισμού του ύψους της χρηματικής ποινής³. Το 2001, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση εσωτερικής χρήσης σχετικά με τον καθορισμό του συντελεστή διάρκειας για τον υπολογισμό του ύψους της χρηματικής ποινής⁴. Εν τω μεταξύ, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε τρεις αποφάσεις δυνάμει του άρθρου 228⁵. Το Δικαστήριο επικύρωσε τα κριτήρια που καθορίζονται στις ανακοινώσεις του 1996 και 1997⁶.
3. Η παρούσα ανακοίνωση αντικαθιστά τις δύο ανακοινώσεις του 1996 και του 1997. Περιλαμβάνει σε μεγάλο βαθμό τα στοιχεία τους, λαμβάνοντας όμως συγχρόνως υπόψη τη νομολογία που έχει προκύψει έκτοτε, ιδίως σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα επιβολής κύρωσης με τη μορφή κατ' αποκοπήν ποσού και την αρχή της αναλογικότητας. Εξάλλου, με την παρούσα ανακοίνωση επικαιροποιείται η μέθοδος υπολογισμού του ύψους των κυρώσεων και προσαρμόζεται στα δεδομένα της διευρυμένης Ένωσης.
4. Η τελική απόφαση για την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 228 λαμβάνεται από το Δικαστήριο, το οποίο ασκεί εν προκειμένω πλήρη δικαιοδοσία. Ωστόσο, η Επιτροπή, ως θεματοφύλακας των συνθηκών, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στα πρώτα στάδια της όλης διαδικασίας, υπό την έννοια ότι από αυτήν εξαρτάται η κίνηση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 228 και ότι, εάν η

¹ Στην παρούσα ανακοίνωση, κάθε παραπομπή στο άρθρο 228 της συνθήκης ΕΚ νοείται ως ταυτόχρονη παραπομπή στο άρθρο 143 της συνθήκης Ευρατόμ, δεδομένου ότι το κείμενο των δύο αυτών διατάξεων είναι πανομοιότυπο.

² ΕΕ C 242 της 21.8.1996, σ.6.

³ ΕΕ C 63 της 28.2.1997, σ.2.

⁴ Πρβλ. το έγγρ. PV (2001)1517/2 της 2ας Απριλίου 2001. Βλ. το σημείο 17 της παρούσας ανακοίνωσης.

⁵ Αποφάσεις της 4 Ιουλίου 2000 στην υπόθεση C-387/97, *Επιτροπή κατά της Ελλάδας*, Συλλογή 2000, σελ. I-5047· της 23^{ης} Νοεμβρίου 2003 στην υπόθεση C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*, Συλλογή 2003, σελ. I-14141· και της 12^{ης} Ιουλίου 2005 στην υπόθεση C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας* (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή).

⁶ Βλ. ιδίως, την απόφαση στην υπόθεση C-387/97, *Επιτροπή κατά της Ελλάδας*, σκέψεις 84 έως 92.

Επιτροπή το κρίνει σκόπιμο, δύναται να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο, προτείνοντας συγχρόνως την επιβολή κύρωσης με τη μορφή κατ' αποκοπήν ποσού ή/και χρηματικής ποινής συγκεκριμένου ύψους.

Η Επιτροπή, για λόγους διαφάνειας, γνωστοποιεί κατωτέρω τα κριτήρια τα οποία σκοπεύει να εφαρμόζει για τον καθορισμό του ύψους των χρηματικών κυρώσεων που εισηγείται στο Δικαστήριο με γνώμονα τις περιστάσεις κάθε υπόθεσης. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι τόσο η επιλογή των εν λόγω κριτηρίων όσο και η εφαρμογή τους θα εξαρτηθούν από την ανάγκη διασφάλισης της ουσιαστικής εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας.

5. Η εφαρμογή στις διάφορες υποθέσεις των γενικών κανόνων και κριτηρίων που διατυπώνονται κατωτέρω, καθώς και η εξέλιξη της συναφούς νομολογίας του Δικαστηρίου θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να αναπτύξει σε μεταγενέστερο στάδιο τις θεωρίες που εφαρμόζει εν προκειμένω, με αφητηρία την παρούσα ανακοίνωση. Κάθε χρηματική κύρωση πρέπει οπωσδήποτε να ανταποκρίνεται στις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης και για το λόγο αυτό η Επιτροπή, κατά την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, διατηρεί τη δυνατότητα να αποκλίνει από τους εν λόγω γενικής ισχύος κανόνες και κριτήρια, παραθέτοντας σχετική εμπεριστατωμένη αιτιολόγηση, εφόσον κάτι τέτοιο κρίνεται δικαιολογημένο σε ειδικές περιπτώσεις, μη εξαιρουμένης της περίπτωσης επιβολής κυρώσεως με τη μορφή κατ' αποκοπήν ποσού.

II. Γενικές αρχές

6. Ο καθορισμός της κύρωσης πρέπει να γίνεται με γνώμονα τον ίδιο το στόχο της δυνατότητας επιβολής κυρώσεων, ο οποίος είναι η διασφάλιση της ουσιαστικής εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας. Η Επιτροπή φρονεί ότι ο καθορισμός αυτός πρέπει να στηρίζεται σε τρία θεμελιώδη κριτήρια:
 - *σοβαρότητα της παράβασης*
 - *διάρκεια της παράβασης και,*
 - *αναγκαιότητα να εξασφαλιστεί το αποτρεπτικό αποτέλεσμα της κύρωσης προκειμένου να αποφευχθούν οι υποτροπές.*
7. Οι κυρώσεις που η Επιτροπή προτείνει στο Δικαστήριο πρέπει να είναι δυνατό να προβλεφθούν από τα κράτη μέλη και το ύψος τους να υπολογίζεται βάσει μεθόδου που να είναι σύμφωνη τόσο με την αρχή της αναλογικότητας όσο και με την αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των κρατών μελών. Είναι επίσης σημαντικό να υπάρχει σαφής και ομοιόμορφη μέθοδος, διότι η Επιτροπή θα είναι υποχρεωμένη να αιτιολογεί ενώπιον του Δικαστηρίου τον καθορισμό από την ίδια του ύψους του ποσού που προτείνει.
8. Σε ό,τι αφορά την αποτελεσματικότητα της κύρωσης, είναι σημαντικό να καθορίζονται *ποσά* ενδεδειγμένου ύψους, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ο *αποτρεπτικός χαρακτήρας* των κυρώσεων. Η επιβολή απλά συμβολικών κυρώσεων θα στερούσε αυτό το συμπληρωματικό μέσο της διαδικασίας παράβασης από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα και θα ήταν αντίθετη προς τον ατώτερο στόχο αυτής της διαδικασίας, που είναι η εξασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου.

9. Από δημοσιονομική σκοπιά, οι χρηματικές ποινές και τα κατ' αποκοπήν ποσά εμπίπτουν στην κατηγορία των «λοιπών εσόδων» της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 269 της συνθήκης ΕΚ και της απόφασης 2000/597/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁷ σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων.

A. ΤΟ ΜΕΣΟ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗΝ ΠΟΣΟΥ

10. Στην ανακοίνωσή της του 1996, η Επιτροπή διατύπωνε την εκτίμηση ότι «λαμβάνοντας υπόψη τον θεμελιώδη στόχο της συνολικής διαδικασίας παράβασης ο οποίος συνίσταται στο να επιτευχθεί το συντομότερο δυνατόν η συμμόρφωση, [...] η χρηματική ποινή αποτελεί το πλέον κατάλληλο μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου».

Η Επιτροπή προσέθετε ότι «δεν εγκατέλειπε τη δυνατότητα να ζητήσει την επιβολή ενός κατ' αποκοπήν ποσού». Έκτοτε, ωστόσο, πάγια πρακτική της Επιτροπής ήταν να ζητά, στο πλαίσιο των προσφυγών της δυνάμει του άρθρου 228, την επιβολή χρηματικών ποινών, οι οποίες όντως επιβάλλονταν από το Δικαστήριο, γεγονός που επιβεβαιώνει την καταλληλότητα του μέσου της χρηματικής ποινής.

- 10.1. Από την παρελθούσα πείρα, ωστόσο, προκύπτει ότι σε πολλές περιπτώσεις τα κράτη μέλη θέτουν τέλος στην παράβαση μόνο αφού η διαδικασία του άρθρου 228 βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο, ενίοτε δε κατά την καταληκτική φάση της εν λόγω διαδικασίας.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, η Επιτροπή θεωρεί ότι οφείλει να επανεξετάσει το θέμα των χρηματικών κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 228. Συγκεκριμένα, η πρακτική της Επιτροπής να εισηγείται στο Δικαστήριο μόνο την επιβολή χρηματικής ποινής ως κύρωσης για τη μη εκτέλεση δικαστικής απόφασης κατ' εφαρμογή του άρθρου 228, έχει ως αποτέλεσμα να μην επιβάλλεται καμία κύρωση λόγω της καθυστερημένης συμμόρφωσης πριν από την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης και, κατ' επέκταση, να μην επιτυγχάνεται η αποτελεσματική αποθάρρυνση της καθυστερημένης συμμόρφωσης από μέρους των κρατών μελών.

Η απλή επιβολή χρηματικής ποινής και η μη έγερση απαίτησης για την καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού θα μπορούσε, επομένως, να ερμηνευθεί ως αποδοχή του ότι ένα κράτος μέλος, μετά τη διαπίστωση από το Δικαστήριο της αθέτησης κάποιας υποχρέωσης από μέρους του, μπορεί ατιμωρητί να επιλέξει να μη θέσει τέλος στην κατάσταση αυτή. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παρατεταμένη μη εκτέλεση μιας απόφασης του Δικαστηρίου συνιστά από μόνη της σοβαρή παραβίαση της αρχής της νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου σε μια κοινότητα δικαίου.

- 10.2. Με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-304/02 *Επιτροπή κατά της Γαλλίας* επιβεβαιώθηκε ότι είναι δυνατή η σώρευση για την ίδια παράβαση των δύο ειδών χρηματικής κύρωσης (χρηματικής ποινής και κατ' αποκοπήν ποσού), και η σώρευση αυτή εφαρμόστηκε όντως στην πράξη για πρώτη φορά.

⁷ ΕΕ L 253 της 7.10.2000 σ. 42.

- 10.3. Λαμβάνοντας υπόψη τα προεκτεθέντα, η Επιτροπή θα συνοδεύει στο εξής τις προσφυγές της προς το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 228 με την εισήγηση για επιβολή:
- χρηματικής ποινής για κάθε μέρα καθυστερημένης συμμόρφωσης μετά την έκδοση απόφασης του Δικαστηρίου κατ' εφαρμογή του άρθρου 228, και·
 - κατ' αποκοπήν ποσού που είναι πληρωτέο ως κύρωση για τη συνέχιση της παράβασης κατά το χρονικό διάστημα από την έκδοση της πρώτης δικαστικής απόφασης επί παραβάσει μέχρι την έκδοση της απόφασης δυνάμει του άρθρου 228.
- 10.4. Η ίση μεταχείριση των κρατών μελών διασφαλίζεται καλύτερα με την υποβολή πρότασης για κατ' αποκοπήν ποσό και χρηματική ποινή, επί τη βάση προκαθορισμένης και αντικειμενικής μεθόδου για τον υπολογισμό του ύψους των προτεινόμενων κυρώσεων. Πρόκειται για συστηματική και αντικειμενική προσέγγιση, η οποία διέπει, από το 1996 και μετά, την πρακτική της Επιτροπής και του Δικαστηρίου προκειμένου για την υποβολή πρότασης και τον καθορισμό του ύψους χρηματικών ποινών κατ' εφαρμογή του άρθρου 228 και για την οποία έχει αποδειχθεί ότι είναι αποτελεσματική και δίκαιη. Για την εφαρμογή του μέτρου του κατ' αποκοπήν ποσού πρέπει λογικώς να ακολουθηθεί ανάλογη προσέγγιση.
- 10.5. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να προτείνεται, σε όλως ιδιαίτερες περιπτώσεις, η πληρωμή μόνο κατ' αποκοπήν ποσού⁸.
11. Λογικό επακόλουθο της νέας προσέγγισης σε σχέση με το κατ' αποκοπήν ποσό είναι ότι, σε περίπτωση που το οικείο κράτος μέλος θέσει τέλος στην παράβαση μετά την υποβολή της υπόθεσης στο Δικαστήριο και πριν από την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 228, η Επιτροπή δεν πρόκειται, εξ αυτού του γεγονότος και μόνο, να παραιτείται από τη διαδικασία. Το Δικαστήριο, το οποίο δεν θα ήταν σε θέση να λάβει απόφαση για την επιβολή χρηματικής ποινής, καθώς μία τέτοια ενέργεια θα ήταν ήδη άνευ αντικειμένου, θα μπορούσε, αντιθέτως, να καταδικάσει το κράτος μέλος στην καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού ως κύρωση για τη διάρκεια της παράβασης μέχρι τη στιγμή του τερματισμού της, δεδομένου η συγκεκριμένη πτυχή της αντιδικίας παραμένει νομικώς ενεργός. Εξάλλου, η Επιτροπή θα φροντίζει να ενημερώνει αμελλητί το Δικαστήριο για κάθε συμμόρφωση η οποία επέρχεται, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκεται η δικαστική διαδικασία. Το ίδιο δε θα πράττει οσάκις, μετά την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 228, ένα κράτος μέλος θέτει τέλος σε παράβαση, με αποτέλεσμα να παύει και η υποχρέωση καταβολής της χρηματικής ποινής.
12. Το αποτέλεσμα που η Επιτροπή αναμένει από την προαναφερόμενη τροποποίηση του συστήματος κυρώσεων είναι ο ταχύτερος τερματισμός των παραβάσεων από τα κράτη μέλη, καθώς και, κατ' επέκταση, η τάση μείωσης του αριθμού των υποθέσεων που καταλήγουν στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 228.

⁸ Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε, για παράδειγμα, να θεωρηθεί κατάλληλη κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις επανειλημμένων παραβάσεων οι οποίες θεωρούνται «συντελεσθείσες» ή οσάκις είναι βέβαιο ότι ένα κράτος μέλος έχει ήδη εφαρμόσει όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με την οικεία δικαστική απόφαση αλλά ότι είναι οπωσδήποτε απαραίτητο κάποιο χρονικό διάστημα μέχρι να προκύψει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

B. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

13. Από την πρόσφατη νομολογία, συνήχθησαν ειδικές συνέπειες από την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Στις υποθέσεις C-387/97, *Επιτροπή κατά της Ελλάδας*, και C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*, το Δικαστήριο επαναβεβαίωσε ότι το ύψος της χρηματικής ποινής πρέπει να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε περιστάσεις και να είναι ανάλογο, αφενός, προς την αναγνωρισθείσα παράβαση και, αφετέρου, προς την ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους⁹. Η Επιτροπή εξετάζει επισταμένως σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά με ποιον τρόπο θα μπορούσε να βελτιστοποιήσει την εφαρμογή των ανωτέρω αρχών κατά την επεξεργασία του συστήματος κυρώσεων που πρόκειται να εισηγηθεί στο Δικαστήριο. Η υπόθεση C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*, καταδεικνύει, ιδίως, ότι το σύστημα κυρώσεων πρέπει, στο βαθμό που κρίνεται αναγκαίος, να ανταποκρίνεται εκ των προτέρων στο ενδεχόμενο μεταβολής των περιστάσεων.

Με βάση αυτή τη λογική, τέσσερις συνέπειες μπορούν να συναχθούν από την αρχή της αναλογικότητας και, πιο συγκεκριμένα, από την αρχή ότι οι κυρώσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στις περιστάσεις:

- 13.1. Πρώτον, στις περιπτώσεις όπου οι αιτιάσεις είναι πολλές και όπου η Επιτροπή θεωρεί ότι υπάρχουν σαφή, αντικειμενικά και ευκόλως ανευρέσιμα στοιχεία τα οποία επιτρέπουν την αυτοτελή αξιολόγηση των αιτιάσεων χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο τον σκοπό της διαδικασίας του άρθρου 228, η Επιτροπή θα προτείνει χωριστή κύρωση για την κάθε αιτίαση, χωρίς η διαφοροποίηση αυτή να οδηγεί σε αύξηση του συνολικού όγκου του προτεινόμενων κυρώσεων σε σύγκριση με την προηγούμενη πρακτική. Η τακτική αυτή σημαίνει περισσότερο ότι ο συνολικός όγκος των κυρώσεων θα βαίνει μειούμενος ταυτόχρονα με την εκτέλεση από μέρους του οικείου κράτους μέλους των διαφόρων σκελών της δικαστικής απόφασης, δηλαδή ως προς την κάθε αιτίαση χωριστά.
- 13.2. Δεύτερον, ενίοτε ανακύπτουν παραβατικές καταστάσεις, όπως εκείνη που χαρακτήριζε την υπόθεση C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας* (αφορούσε τα πρότυπα ποιότητας που ισχύουν για τα εσωτερικά ύδατα κολυμβήσεως σύμφωνα με την οδηγία 76/160/ΕΟΚ), στις οποίες, όπως έχει επισημάνει το Δικαστήριο, «είναι ιδιαίτερος δύσκολο για τα κράτη μέλη να επιτύχουν πλήρη εκτέλεση της οδηγίας» και στις οποίες «είναι πιθανόν το κάθε κράτος μέλος να επιτύχει ουσιώδη αύξηση του βαθμού εκτελέσεως της οδηγίας χωρίς να φθάσει σύντομα στην πλήρη εκτέλεση». Υπό τις συνθήκες αυτές, όπως απεφάνθη το Δικαστήριο, «κύρωση που δεν λαμβάνει υπόψη τις ενδεχόμενες προόδους του κράτους μέλους στην εκτέλεση των υποχρεώσεών του δεν είναι ούτε κατάλληλη για την περίσταση ούτε ανάλογη προς τη διαπιστωθείσα παράβαση»¹⁰.

Ακόμη, σε ορισμένες παραβατικές καταστάσεις, οι οποίες μπορούν να συγκριθούν με την παράλειψη εκτέλεσης της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ (η οποία έχει ως χαρακτηριστικό γνώρισμα την επιβολή υποχρέωσης που συνίσταται αμιγώς στην επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος) και στις οποίες υπάρχει μια ευεφάρμοστη μέθοδος για τη μαθηματική προσαρμογή των κυρώσεων με γνώμονα την πρόοδο που

⁹ Βλ. την απόφαση στην υπόθεση C-387/97, *Επιτροπή κατά της Ελλάδας*, σκέψη 90, και την απόφαση στην υπόθεση C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*, σκέψη 41.

¹⁰ Βλ. σκέψεις 47 έως 52 της απόφασης στην υπόθεση C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*.

επιτελείται προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης, η Επιτροπή θα προτείνει μια τέτοια μέθοδο στο Δικαστήριο. Εξάλλου, η Επιτροπή θα εξετάζει με βάση τα δεδομένα κάθε ατομικής περίπτωσης εάν και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε ποιο βαθμό είναι ενδεχομένως σκόπιμο να προτείνεται παρόμοιος ευεφάρμοστος μηχανισμός προσαρμογής και σε άλλες παραβατικές καταστάσεις.

13.3. Τρίτον, οι υποθέσεις C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*, και C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας*, καταδεικνύουν ότι υπάρχει περίπτωση να αποδειχθεί απαραίτητη η προσαρμογή, στις ιδιαίτερες περιστάσεις της εκάστοτε υπόθεσης, του χρονοδιαγράμματος αναφοράς με σκοπό την εκτίμηση της συνέχισης της μη συμμόρφωσης μετά τη δεύτερη δικαστική απόφαση και προκειμένου να προσδιορισθεί το πότε καθίσταται καταβλητέα η χρηματική ποινή¹¹. Όταν ο βαθμός εκτέλεσης μπορεί να εκτιμηθεί μόνο ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ενδείκνυται να αποφεύγονται καταστάσεις στις οποίες η σώρευση των χρηματικών ποινών συνεχίζεται κατά τη διάρκεια χρονικών περιόδων στις οποίες η παράβαση έχει στην πραγματικότητα τερματισθεί, χωρίς όμως να έχει διαπιστωθεί ο τερματισμός της παράβασης. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει μεν κανονικά να προτείνει την επιβολή ημερήσιων χρηματικών ποινών, αλλά στις κατάλληλες περιπτώσεις θα εισηγείται την εφαρμογή διαφορετικού χρονοδιαγράμματος αναφοράς, με την πρόβλεψη, για παράδειγμα, εξάμηνης ή ενιαύσιας περιοδικότητας. Το κατάλληλο χρονοδιάγραμμα αναφοράς θα εξαρτάται από τη μέθοδο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης η οποία θα προβλέπεται από την οικεία νομοθεσία.

13.4. Τέταρτον, σε ειδικές περιπτώσεις, μπορεί επίσης να είναι δικαιολογημένη η πρόβλεψη για αναστολή της χρηματικής ποινής. Παραδείγματος χάρη, σε ορισμένες περιπτώσεις μη προσήκουσας εκτέλεσης ενδείκνυται να προβλέπεται ότι το οικείο κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα να βεβαιώσει σε δεδομένη χρονική στιγμή ότι έχουν όντως ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα. Σε μια τέτοια περίπτωση, απαιτείται στη συνέχεια κάποιος χρόνος προκειμένου να εξακριβωθεί, με συνεργασία μεταξύ του κράτους μέλους και της Επιτροπής, η αποτελεσματικότητα των υπόψη μέτρων¹². Εξάλλου, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ενδέχεται ένα κράτος μέλος να έχει ήδη προβεί στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων προκειμένου να συμμορφωθεί με την εκάστοτε δικαστική απόφαση, αλλά και πάλι απαιτείται οπωσδήποτε η παρέλευση κάποιου χρονικού διαστήματος πριν από την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος. Σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι ενδεχομένως χρήσιμο να προσδιορίζει το Δικαστήριο, στην απόφαση που εκδίδει δυνάμει του άρθρου 228, τις προϋποθέσεις τυχόν αναστολής, περιλαμβανομένης της ευχέρειας της Επιτροπής να προβεί στους αναγκαίους ελέγχους για να εξακριβώσει κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις έναρξης και λήξης της αναστολής. Η Επιτροπή θα μπορούσε, εάν το κρίνει σκόπιμο, να υποβάλει προτάσεις στο Δικαστήριο για το σκοπό αυτό.

III. Προσδιορισμός του ύψους της χρηματικής ποινής

¹¹ Βλ. σκέψεις 43 έως 46 της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*, και σκέψεις 111-112 της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας*.

¹² Παραδείγματος χάρη, ένα κράτος μέλος που έχει καταδικασθεί επειδή άφησε μία σημαντική φυσική τοποθεσία να υποβαθμισθεί έπειτα από αποξήρανση μπορεί να πραγματοποιήσει έργα υποδομών με σκοπό την αποκατάσταση των απαραίτητων από περιβαλλοντική άποψη υδρολογικών συνθηκών. Είναι πιθανό να απαιτηθεί περίοδος επιτήρησης, για να διαπιστωθεί κατά πόσον τα έργα οδήγησαν πράγματι στην επανόρθωση της προκληθείσας ζημίας.

14. Η χρηματική ποινή που καλείται να καταβάλει ένα κράτος μέλος είναι χρηματικό ποσό το οποίο υπολογίζεται κατά κανόνα ανά ημέρα υπερημερίας (χωρίς να αποκλείεται η πρόβλεψη άλλης περιόδου αναφοράς σε ειδικές περιπτώσεις – βλ. το σημείο 13.3.) και με το οποίο τιμωρείται η παράλειψη εκτέλεσης απόφασης του Δικαστηρίου. Η χρηματική ποινή είναι πληρωτέα από την ημερομηνία κοινοποίησης στο ενεχόμενο κράτος μέλος της δεύτερης απόφασης του Δικαστηρίου και μέχρις ότου αυτό θέσει τέλος στην παράβαση.

Το ποσό της ημερήσιας χρηματικής ποινής υπολογίζεται ως εξής:

- πολλαπλασιασμός ενιαίου βασικού κατ' αποκοπήν ποσού επί συντελεστή σοβαρότητας και επί συντελεστή διάρκειας·
- πολλαπλασιασμός του ποσού που προκύπτει επί έναν πάγιο συντελεστή ανά χώρα (που είναι γνωστός ως συντελεστής «n»), με συνεκτίμηση τόσο της ικανότητας πληρωμής του ενεχόμενου κράτους μέλους όσο και του αριθμού ψήφων που αυτό διαθέτει στο Συμβούλιο.

A. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗΝ ΠΟΣΟΥ

15. Με τον όρο «ενιαίο βασικό κατ' αποκοπήν ποσό» νοείται το πάγιο βασικό ποσό επί του οποίου εφαρμόζονται οι πολλαπλασιαστικοί συντελεστές. Με αυτό τιμωρείται η παραβίαση της αρχής της νομιμότητας και η μη συμμόρφωση με αποφάσεις του Δικαστηρίου, η οποία αποτελεί στοιχείο όλων των υποθέσεων που εμπίπτουν στο άρθρο 228. Το εν λόγω ποσό έχει καθορισθεί κατά τρόπον ώστε:

- η Επιτροπή να διατηρεί μεγάλη διακριτική ευχέρεια κατά την εφαρμογή του συντελεστή σοβαρότητας·
- το ποσό να είναι εύλογο και να μην αποτελεί υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση για κανένα κράτος μέλος·
- το ποσό, πολλαπλασιαζόμενο επί τον συντελεστή σοβαρότητας, να είναι αρκούντως μεγάλο ώστε να ασκεί ικανή πίεση στο ενεχόμενο κράτος μέλος, όποιο κι αν είναι αυτό.

Το εν λόγω ποσό έχει καθορισθεί στα **600** ευρώ ημερησίως¹³.

B. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ

16. Κάθε παράβαση, η οποία συνίσταται στη μη εκτέλεση δικαστικής απόφασης, έχει οπωσδήποτε κάποια σοβαρότητα. Ωστόσο, για τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του καθορισμού του ποσού της χρηματικής κύρωσης, η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη δύο παραμέτρους οι οποίες συνδέονται στενά με την ουσιαστική παράβαση, η οποία και οδήγησε στη μη εκτελεσθείσα δικαστική απόφαση: πρόκειται για τη *σπουδαιότητα των διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας που παραβιάστηκαν και για τις συνέπειες της εκάστοτε παράβασης για τα γενικά και ειδικά συμφέροντα.*

¹³ Το ενιαίο βασικό κατ' αποκοπήν ποσό, ύψους 500 ευρώ, δημοσιεύτηκε το 1997 και έχει αναπροσαρμοσθεί με βάση τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ και στρογγυλοποιηθεί. Η Επιτροπή αναπροσαρμόζει ανά τριετία το βασικό κατ' αποκοπήν ποσό με γνώμονα τον πληθωρισμό.

- 16.1. Προκειμένου να αξιολογηθεί η *σπουδαιότητα των κοινοτικών διατάξεων που παραβιάστηκαν*, η Επιτροπή δεν λαμβάνει υπόψη τόσο την ιεραρχική βαθμίδα του κανόνα του οποίου έχει διαπιστωθεί η μη τήρηση, όσο τον χαρακτήρα και την εμβέλεια των διατάξεων που έχουν παραβιασθεί. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι μία παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης πρέπει σε κάθε περίπτωση να θεωρείται ως αυξημένης σοβαρότητας, ανεξαρτήτως του εάν η παράβαση είναι απόρροια της παραβίασης της αρχής που διατυπώνεται στην ίδια τη συνθήκη ή της παραβίασης της ίδιας αρχής όπως αυτή καθορίζεται σε συγκεκριμένο κανονισμό ή οδηγία. Γενικά, κάθε προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των τεσσάρων θεμελιωδών ελευθεριών που προβλέπονται στη συνθήκη επιβάλλεται να θεωρείται ως σοβαρή και να συνεπάγεται την επιβολή της ενδεδειγμένης για τον εκάστοτε βαθμό σοβαρότητας χρηματικής κύρωσης.
- 16.2. Εξάλλου, ενδείκνυται να λαμβάνεται υπόψη, στις κατάλληλες περιπτώσεις, το στοιχείο ότι η απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία δεν έχει συμμορφωθεί το οικείο κράτος μέλος εντάσσεται σε μια αλληλουχία πάγιας νομολογίας (παραδείγματος χάρι, οσάκις η απόφαση με την οποία διαπιστώνεται η παράβαση εκδίδεται μετά από δικαστική απόφαση με ανάλογο περιεχόμενο, εκδοθείσα στο πλαίσιο προδικαστικής διαδικασίας). Η σαφήνεια (ή, αντιθέτως, ο διαφορούμενος ή ασαφής χαρακτήρας) της παραβιασθείσας διάταξης ενδέχεται να έχει καθοριστική σημασία¹⁴.
- 16.3. Τέλος, πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος έχει ενδεχομένως λάβει, για να συμμορφωθεί με τη δικαστική απόφαση, μέτρα τα οποία το ίδιο θεωρεί επαρκή αλλά τα οποία η Επιτροπή κρίνει ανεπαρκή, γεγονός που συνιστά κατάσταση διαφορετική από εκείνη στην οποία ένα κράτος μέλος δεν έχει λάβει κανένα μέτρο. Ειδικότερα, στην τελευταία αυτή περίπτωση δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το κράτος μέλος έχει παραβεί το άρθρο 228 παράγραφος 1. Αντιστοίχως, η έλλειψη καλόπιστης συνεργασίας με την Επιτροπή κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 228 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο συνιστά επιβαρυντική περίπτωση¹⁵. Αντιστρόφως, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, ανάλογα με την περίπτωση, ως ελαφρυντική περίπτωση το γεγονός ότι η εκτελεστέα δικαστική απόφαση θέτει ουσιαστικά ζητήματα ερμηνείας ή ότι η εκτέλεσή της σε σύντομο χρονικό διάστημα προσκρούει σε ιδιαίτερες εγγενείς δυσκολίες.
- 16.4. Η επιμέτρηση των *συνεπειών των παραβάσεων για τα γενικά ή ειδικά συμφέροντα* πρέπει να γίνεται με γνώμονα τα δεδομένα κάθε περίπτωσης. Για παράδειγμα, μπορούν να αναφερθούν στο πλαίσιο αυτό τα ακόλουθα στοιχεία:
- η απώλεια ιδίων πόρων για την Κοινότητα·

¹⁴ Ένα κράτος μέλος το οποίο πράττει το αντίθετο από αυτό που ορίζει μία σαφής διάταξη ή πάγια νομολογία του Δικαστηρίου διαπράττει παράβαση μεγαλύτερης σοβαρότητας σε σύγκριση με ένα κράτος μέλος το οποίο εφαρμόζει μία ασαφή και περίπλοκη διάταξη της κοινοτικής νομοθεσίας η οποία ουδέποτε είχε υποβληθεί στο Δικαστήριο προς ερμηνεία ή έλεγχο εγκυρότητας. Βλ. σχετικά με το θέμα αυτό τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την ευθύνη των κρατών μελών για παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας, ιδίως δε την απόφαση της 26^{ης} Μαρτίου 1996 στην υπόθεση C-392/93 «*British Telecommunications*», Συλλογή 1996, σελ. I-1631.

¹⁵ Βλ. το σημείο 92 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα Geelhoed στην υπόθεση C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας*.

- οι επιπτώσεις της παράβασης για τη λειτουργία της Κοινότητας·
- η τυχόν σοβαρή ή ανεπανόρθωτη βλάβη που έχει προκληθεί στην ανθρώπινη υγεία ή στο περιβάλλον
- η οικονομικής ή άλλης φύσεως ζημία που έχουν υποστεί ιδιώτες ή επιχειρήσεις, περιλαμβανομένης της άυλης ζημίας (π.χ. για την ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας)·
- τα οικονομικά ποσά που σχετίζονται με την παράβαση
- το ενδεχόμενο οικονομικό όφελος που το κράτος μέλος αντλεί από τη μη συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου·
- το σχετικό μέγεθος της παράβασης, λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο εργασιών ή την προστιθέμενη αξία του οικείου οικονομικού κλάδου στο εμπλεκόμενο κράτος μέλος·
- η τάξη μεγέθους του πληθυσμού που επηρεάζεται από την παράβαση (μια παράβαση θα μπορούσε να θεωρηθεί λιγότερο σοβαρή αν δεν αφορά το σύνολο του οικείου κράτους μέλους)·
- η ευθύνη της Κοινότητας έναντι τρίτων χωρών·
- το γεγονός ότι η παράβαση είναι ενδεχομένως μεμονωμένη ή συνιστά υποτροπή (για παράδειγμα, επανειλημμένη καθυστέρηση κατά τη μεταφορά στην εθνική νομοθεσία οδηγιών που αφορούν συγκεκριμένο κλάδο).

16.5. Εξάλλου, το γεγονός ότι η Επιτροπή συνεκτιμά τα τυχόν *συμφέροντα ιδιωτών* προκειμένου να υπολογίσει το ύψος της κύρωσης που θα επιβληθεί δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή επιδιώκει να επιτύχει την επανόρθωση της ζημίας που έχει ενδεχομένως προκληθεί στα θύματα της εκάστοτε παράβασης, δεδομένου ότι η επανόρθωση μιας ζημίας αυτού του τύπου μπορεί να ζητηθεί μόνο με τις διαδικασίες που προβλέπονται για την προσφυγή στα εθνικά δικαστήρια. Με την εφαρμογή της συγκεκριμένης παραμέτρου, η Επιτροπή στοχεύει στο να διασφαλίσει τη συνεκτίμηση *των συνεπειών της παράβασης για τους ιδιώτες και τις επιχειρήσεις*· παραδείγματος χάρι, μία παράβαση δεν έχει τις ίδιες συνέπειες εάν αφορά μία μεμονωμένη περίπτωση μη προσήκουσας εφαρμογής (μη αναγνώριση τίτλου σπουδών) ή εάν αφορά τη μη μεταφορά στην εθνική νομοθεσία οδηγίας σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση τίτλων σπουδών, η οποία θίγει τα συμφέροντα ενός ολόκληρου επαγγελματικού κλάδου.

16.6. Η σοβαρότητα της παράβασης εφαρμόζεται στο βασικό κατ' αποκοπήν ποσό κατά έναν συντελεστή με κατώτατη τιμή το 1 και ανώτατη το 20.

Γ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

17. Σε ό,τι αφορά τον υπολογισμό του ύψους της χρηματικής ποινής, το χρονικό διάστημα που λαμβάνεται υπόψη είναι αυτό κατά το οποίο διαπράχθηκε η παράβαση, από την έκδοση της πρώτης απόφασης του Δικαστηρίου μέχρι τη στιγμή κατά την οποία η Επιτροπή αποφασίζει να προσφύγει στο Δικαστήριο. Το εν λόγω

χρονικό διάστημα λαμβάνεται υπόψη με τη μορφή πολλαπλασιαστικού συντελεστή του ενιαίου βασικού κατ' αποκοπήν ποσού.

Η διάρκεια της παράβασης εφαρμόζεται στο βασικό κατ' αποκοπήν ποσό κατά έναν πολλαπλασιαστικό συντελεστή με κατώτατο ύψος το 1 και ανώτατο το 3. Ο συντελεστής αυτός ισούται με 0,10 για κάθε μήνα που έχει παρέλθει από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κατ' εφαρμογή του άρθρου 226¹⁶.

Το Δικαστήριο έχει επαναβεβαιώσει ότι η διάρκεια της παράβασης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη χρηματική ποινή όσο και για το κατ' αποκοπήν ποσό, και τούτο λόγω της ιδιαίτερης λειτουργίας που επιτελεί το καθένα από τα εν λόγω δύο είδη κυρώσεων¹⁷.

Δ. ΣΥΝΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ

18. Το ποσό της χρηματικής ποινής πρέπει να είναι τέτοιο ώστε η κύρωση να ανταποκρίνεται στην αρχή της αναλογικότητας και συγχρόνως να μπορεί να λειτουργήσει αποτρεπτικά.

Το αποτρεπτικό αποτέλεσμα της κύρωσης έχει δύο πτυχές. Η κύρωση πρέπει να είναι αρκούντως αυστηρή ώστε:

- το κράτος μέλος να αποφασίσει να συμμορφωθεί και να θέσει τέλος στην παράβαση (αυτό σημαίνει ότι το ύψος της κύρωσης πρέπει να υπερβαίνει το όφελος που το κράτος μέλος αποκομίζει από την παράβαση)
- το κράτος μέλος να απέχει από οποιαδήποτε υποτροπή.

18.1. Ο αποτρεπτικός χαρακτήρας λαμβάνεται υπόψη με την εφαρμογή ενός συντελεστή «n», που ισούται με έναν γεωμετρικό μέσο βασιζόμενο, αφενός, στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ) του οικείου κράτους μέλους και, αφετέρου, στη στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο¹⁸. Παρατηρεί κανείς,

¹⁶ Βλ. σκέψεις 81, 102 και 108 της προαναφερθείσας απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας*.

¹⁷ Βλ. σκέψη 84 της προαναφερθείσας απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας*.

¹⁸ Ο εν λόγω μέσος υπολογίζεται ως εξής: ο συντελεστής 'n' ισούται με τον γεωμετρικό μέσο που προκύπτει με βάση την τετραγωνική ρίζα του γινομένου των συντελεστών που αντιστοιχούν στο ΑΕγχΠ των κρατών μελών επί τη στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο. Προκύπτει από τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\sqrt{\frac{\text{ΑΕγχΠ}_n}{\text{ΑΕγχΠ}_{\text{Lux}}} \times \frac{\Psi\eta\phi\omicron\iota_n}{\Psi\eta\phi\omicron\iota_{\text{Lux}}}}$$

όπου:

ΑΕγχΠ_n = ΑΕγχΠ του εκάστοτε κράτους μέλους, σε εκατομμύρια ευρώ,

ΑΕγχΠ_{Lux} = ΑΕγχΠ του Λουξεμβούργου,

Ψήφοι_n = αριθμός ψήφων που το κράτος μέλος διαθέτει στο Συμβούλιο σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο άρθρο 205 της συνθήκης,

Ψήφοι_{Lux} = αριθμός ψήφων του Λουξεμβούργου. Η επιλογή του Λουξεμβούργου ως βάσης για τον υπολογισμό δεν έχει καμία συνέπεια για το σχετικό ύψος των συντελεστών ως προς ένα δεδομένο ζεύγος κρατών μελών.

ειδικότερα, ότι ο συντελεστής «n» συνδυάζει την ικανότητα πληρωμής εκάστου κράτους (που αντιστοιχεί στο ΑΕγχΠ του) και τον αριθμό ψήφων που αυτό διαθέτει στο Συμβούλιο. Ο μαθηματικός τύπος που προκύπτει οδηγεί σε εύλογη απόκλιση από 0,36 έως 25,40 μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών.

Ο συντελεστής «n» ανέρχεται στις ακόλουθες τιμές:

Κράτος μέλος	Ειδικός συντελεστής N
Βέλγιο	5,81
Τσεχική Δημοκρατία	3,17
Δανία	3,70
Γερμανία	25,40
Εσθονία	0,58
Ελλάδα	4,38
Ισπανία	14,77
Γαλλία	21,83
Ιρλανδία	3,14
Ιταλία	19,84
Κύπρος	0,70
Λετονία	0,64
Λιθουανία	1,09
Λουξεμβούργο	1,00
Ουγγαρία	3,01
Μάλτα	0,36
Κάτω Χώρες	7,85
Αυστρία	4,84
Πολωνία	7,22
Πορτογαλία	4,04
Σλοβενία	1,01
Σλοβακία	1,45
Φινλανδία	3,24
Σουηδία	5,28
Ηνωμένο Βασίλειο	21,99

- 18.2. Για να υπολογισθεί το ποσό της ημερήσιας χρηματικής ποινής που πρέπει να επιβληθεί σε ένα κράτος μέλος, το αποτέλεσμα που προκύπτει από την εφαρμογή των συντελεστών σοβαρότητας και διάρκειας στο βασικό κατ' αποκοπήν ποσό πολλαπλασιάζεται επί τον (σταθερό) συντελεστή «n» του εκάστοτε κράτους μέλους. Η Επιτροπή διατηρεί παρόλα αυτά την ευχέρεια να προσαρμόσει τον εν λόγω συντελεστή σε περίπτωση που προκύπτουν μεγάλες αποκλίσεις σε σύγκριση με την πραγματική κατάσταση ή σε περίπτωση μεταβολής της στάθμισης των ψήφων στο Συμβούλιο. Εν πάση περιπτώσει, η αύξηση του ΑΕγχΠ των νέων κρατών μελών, η οποία προβλέπεται να είναι συγκριτικά μεγαλύτερη, θα καταστήσει απαραίτητη την αναπροσαρμογή του συντελεστή «n» από την Επιτροπή εντός της επόμενης τριετίας.

Η μέθοδος υπολογισμού που καθορίζεται με τον προαναφερόμενο τρόπο μπορεί να συνοψισθεί με τον ακόλουθο γενικό μαθηματικό τύπο:

$$H_{\chi\pi} = (B_{\kappa\alpha\pi} \times \Sigma\sigma \times \Sigma\delta) \times n$$

όπου: Η_{ηλ} = ημερήσια χρηματική ποινή, Β_{καπ} = βασικό κατ' αποκοπήν ποσό της χρηματικής ποινής, Σ_σ = συντελεστής σοβαρότητας, Σ_δ = συντελεστής διάρκειας, n = συντελεστής που αντιστοιχεί στην ικανότητα πληρωμής του ενεχόμενου κράτους μέλους.

IV. Προσδιορισμός του ύψους του κατ' αποκοπήν ποσού

19. Με σκοπό να λαμβάνονται πλήρως υπόψη η αποτρεπτική σκοπιμότητα του κατ' αποκοπήν ποσού καθώς και οι αρχές της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης, η Επιτροπή εισηγείται στο Δικαστήριο μέθοδο η οποία περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- αφενός, καθορισμό ενός πάγιου κατώτατου κατ' αποκοπήν ποσού· και
- αφετέρου, μέθοδο υπολογισμού με άξονα ένα ημερήσιο ποσό, το οποίο πολλαπλασιάζεται επί τον αριθμό ημερών επί τις οποίες διήρκεσε η συνέχιση της παράβασης, δηλαδή σε μεγάλο βαθμό παρεμφερή με τη μέθοδο που ισχύει για τον υπολογισμό της χρηματικής ποινής. Η εν λόγω μέθοδος υπολογισμού θα εφαρμόζεται κάθε φορά που το ποσό που προκύπτει υπερβαίνει το κατώτατο κατ' αποκοπήν ποσό.

20. Κάθε φορά που η Επιτροπή υποβάλλει μια υπόθεση στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 228, θα προτείνει *οπωσδήποτε* ένα πάγιο κατ' αποκοπήν ποσό, το οποίο προσδιορίζεται για κάθε κράτος μέλος με γνώμονα τον προαναφερθέντα συντελεστή «n», και μάλιστα ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα του υπολογισμού που περιγράφεται στα σημεία 21 έως 24.

Η εν λόγω σταθερή κατώτατη βάση αντανακλά την αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε παρατεταμένη παράλειψη εκτέλεσης αποφάσεως του Δικαστηρίου από ένα κράτος μέλος συνιστά αφ' εαυτής και ανεξάρτητα από την ύπαρξη οποιασδήποτε επιβαρυντικής περιστάσης προσβολή της αρχής της νομιμότητας σε μία κοινότητα δικαίου και πρέπει να επισύρει ουσιαστική κύρωση. Με την πρόβλεψη της σταθερής κατώτατης βάσης αποφεύγεται, εξάλλου, το να προτείνονται ποσά με καθαρά συμβολικό χαρακτήρα, τα οποία θα στερούνταν αποτρεπτικού χαρακτήρα και θα υπήρχε κίνδυνος να υπονομεύσουν το κύρος των αποφάσεων του Δικαστηρίου αντί να λειτουργούν προς επίρρωσή τους.

Το κατώτατο κατ' αποκοπήν ποσό καθορίζεται ως εξής:

	συντελεστής n	κατώτατο κατ' αποκοπήν ποσό ¹⁹⁾
Βέλγιο	5,81	2.905.000
Τσεχική Δημοκρατία	3,17	1.585.000
Δανία	3,70	1.850.000
Γερμανία	25,40	12.700.000
Εσθονία	0,58	290.000
Ελλάδα	4,38	2.190.000
Ισπανία	14,77	7.385.000
Γαλλία	21,83	10.915.000
Ιρλανδία	3,14	1.570.000

¹⁹⁾ Η Επιτροπή προσαρμόζει ανά τριετία το κατώτατο κατ' αποκοπήν ποσό με βάση τον πληθωρισμό.

Ιταλία	19,84	9.920.000
Κύπρος	0,70	350.000
Λετονία	0,64	320.000
Λιθουανία	1,09	545.000
Λουξεμβούργο	1,00	500.000
Ουγγαρία	3,01	1.505.000
Μάλτα	0,36	180.000
Κάτω Χώρες	7,85	3.925.000
Αυστρία	4,84	2.420.000
Πολωνία	7,22	3.610.000
Πορτογαλία	4,04	2.020.000
Σλοβενία	1,01	505.000
Σλοβακία	1,45	725.000
Φινλανδία	3,24	1.620.000
Σουηδία	5,28	2.640.000
Ηνωμένο Βασίλειο	21,99	10.995.000

21. Εξάλλου, και με την επιφύλαξη της τυχόν υπέρβασης του κατώτατου κατ' αποκοπήν ποσού, η Επιτροπή θα προτείνει στο Δικαστήριο να προσδιορίσει το κατ' αποκοπήν ποσό με τον πολλαπλασιασμό ενός ημερήσιου ποσού επί τον αριθμό ημερών επί τις οποίες διήρκεσε η συνέχιση της παράβασης και οι οποίες κύλησαν από την ημέρα έκδοσης της δικαστικής απόφασης βάσει του άρθρου 226 μέχρι την ημέρα τερματισμού της παράβασης ή, εάν δεν έχει υπάρξει συμμόρφωση, μέχρι την ημέρα έκδοσης της δικαστικής απόφασης βάσει του άρθρου 228.

Ο ανωτέρω τρόπος υπολογισμού δεν κρίνεται ασυμβίβαστος με την έννοια του κατ' αποκοπήν ποσού, υπό την προϋπόθεση ότι κατά τον χρόνο επιβολής της συγκεκριμένης κυρώσεως, δηλαδή κατά το χρόνο έκδοσης της δικαστικής απόφασης, ο υπολογισμός αυτός είναι εφικτός και ότι το Δικαστήριο μπορεί, συνακολούθως, να αποφασίσει την επιβολή πάγιου ποσού.

22. Ενδείκνυται να ορισθεί ως *dies a quo* (δηλαδή ημέρα εκκίνησης) η ημερομηνία έκδοσης της πρώτης απόφασης του Δικαστηρίου. Ειδικότερα, από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας*, συνάγεται ότι η διάρκεια διάπραξης της παράβασης που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των κυρώσεων είναι το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την πρώτη απόφαση του Δικαστηρίου²⁰. Εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία, η εκτέλεση απόφασης του Δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνεται παράβαση πρέπει να «αρχίσει αμέσως και πρέπει να λήξει το συντομότερο δυνατόν»²¹. Βεβαίως, η Επιτροπή οφείλει να παραχωρήσει στο οικείο κράτος μέλος ικανό χρονικό περιθώριο, η διάρκεια του οποίου εξαρτάται από τα δεδομένα κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, για την ολοκλήρωση της εκτέλεσης, προτού να προβεί στην έκδοση αιτιολογημένης γνώμης δυνάμει του άρθρου 228, διότι σε αντίθετη περίπτωση το Δικαστήριο θα μπορούσε να απορρίψει τυχόν μεταγενέστερη προσφυγή της Επιτροπής²². Πάντως, εάν πράγματι ταχθεί στο ενεχόμενο κράτος μέλος εύλογη

²⁰ Βλ. σκέψεις 81, 102 και 108 της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-304/02, *Επιτροπή κατά της Γαλλίας*.

²¹ Βλ. σκέψη 82 της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-387/97, *Επιτροπή κατά της Ελλάδας*, όπου γίνεται αναφορά σε σχετική προγενέστερη νομολογία.

²² Βλ. σκέψεις 27-έως 31 της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-278/01, *Επιτροπή κατά της Ισπανίας*.

προθεσμία για να συμμορφωθεί και κατά το πέρας της προθεσμίας διαπιστωθεί ότι η εκτέλεση και πάλι δεν είναι πλήρης, τότε πρέπει να γίνει δεκτό ότι το κράτος μέλος παρέβη την υποχρέωση που το βάρυνε για την άμεση έναρξη και την κατά το δυνατόν συντομότερη ολοκλήρωση της εκτέλεσης της πρώτης απόφασης του Δικαστηρίου, με χρονικό σημείο εκκίνησης την έκδοσή της.

23. Η μέθοδος υπολογισμού του *ημερήσιου ποσού* για τον καθορισμό του κατ' αποκοπήν ποσού θα είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοια με τη μέθοδο υπολογισμού του ημερήσιου ποσού που εκλαμβάνεται ως βάση για τον καθορισμό της χρηματικής ποινής, ήτοι:

- πολλαπλασιασμός ενιαίου βασικού κατ' αποκοπήν ποσού επί συντελεστή σοβαρότητας;
- πολλαπλασιασμός του γινομένου που προκύπτει επί έναν πάγιο συντελεστή ο οποίος ισχύει για την εκάστοτε χώρα (πρόκειται για τον συντελεστή «n»), λαμβανομένων υπόψη τόσο της ικανότητας πληρωμής του ενεχόμενου κράτους μέλους όσο και του αριθμού ψήφων που το εν λόγω κράτος μέλος διαθέτει στο Συμβούλιο.

23.1. Για τον υπολογισμό του κατ' αποκοπήν ποσού, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τον ίδιο συντελεστή σοβαρότητας και τον ίδιο σταθερό συντελεστή «n» που εφαρμόζονται και σε σχέση με τη χρηματική ποινή.

23.2. Αντιθέτως, για το κατ' αποκοπήν ποσό, η Επιτροπή θα λαμβάνει ως αφετηρία ένα βασικό κατ' αποκοπήν ποσό *χαμηλότερου ύψους* σε σύγκριση με εκείνο που χρησιμοποιείται σε σχέση με τη χρηματική ποινή. Ειδικότερα, κρίνεται δίκαιο να ισχύει για τη χρηματική ποινή υψηλότερο ημερήσιο ποσό σε σύγκριση με το κατ' αποκοπήν ποσό, δεδομένου ότι η συμπεριφορά ενός κράτους μέλους που διαπράττει παράβαση καθίσταται πιο μεμπτή μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 228, στον βαθμό που η διαπραττόμενη παράβαση συνεχίζεται παρά την έκδοση δύο διαδοχικών αποφάσεων από το Δικαστήριο.

Το βασικό ποσό για την επιβολή κύρωσης υπό μορφή κατ' αποκοπήν ποσού ανέρχεται σε 200 ευρώ²³ ημερησίως, ποσό που ισούται με το ένα τρίτο του βασικού κατ' αποκοπήν ποσού που ισχύει για τη χρηματική ποινή.

23.3. Σε αντίθεση με ό,τι προβλέπεται για τον υπολογισμό της χρηματικής ποινής, δεν εφαρμόζεται συντελεστής διάρκειας, δεδομένου ότι η διάρκεια της παράβασης έχει ήδη ληφθεί υπόψη με τον πολλαπλασιασμό ημερήσιου ποσού επί τον αριθμό ημερών επί τις οποίες διαρκεί η συνέχιση της παράβασης.

24. Με βάση τα προαναφερόμενα, η τοιουτοτρόπως προκύπτουσα μέθοδος υπολογισμού του κατ' αποκοπήν ποσού μπορεί να συνοψισθεί με τον ακόλουθο γενικό μαθηματικό τύπο:

$$Καπ = Βκαπ \times \Sigma \varsigma \times n \times \eta\mu$$

όπου:

²³ Η Επιτροπή προσαρμόζει ανά τριετία το εν λόγω κατ' αποκοπήν ποσό με βάση τον πληθωρισμό.

$K_{απ}$ = κατ' αποκοπήν ποσό, $B_{πκαπ}$ = βασικό ποσό για το κατ' αποκοπήν ποσό, $Σς$ = συντελεστής σοβαρότητας, n = συντελεστής που αντιστοιχεί στην ικανότητα πληρωμής του ενεχόμενου κράτους μέλους, $ημ$ = αριθμός ημερών επί τις οποίες συνεχίζεται η παράβαση.

V. Μεταβατική ρύθμιση

25. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τους κανόνες και τα κριτήρια που εξηγούνται στην παρούσα ανακοίνωση σε όλες τις αποφάσεις περί προσφυγής στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 228 της συνθήκης ΕΚ τις οποίες λαμβάνει μετά την 1^η Ιανουαρίου 2006.
26. Παρόλα αυτά, προσωρινώς, στις περιπτώσεις παράβασης για τις οποίες πρόκειται να υπάρξει συμμόρφωση των ενεχόμενων κρατών μελών κατά τη διάρκεια του 2006, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να μην προβαίνει, σύμφωνα με την τρέχουσα πρακτική, στην άσκηση προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 228. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούν τα κράτη μέλη να προσαρμόσουν εγκαίρως τη μελλοντική συμπεριφορά τους στη νέα πολιτική της Επιτροπής.